

VADSIGE VOGELS

Vadsige vogels kunnen niet vliegen. Denk aan de Dodo die op Mauritius zijn vadsigheid met de dood heeft moeten bekopen, omdat hij als een onschuldige vette hap de monden van de Nederlandse kolonisten binnen liep. Archeologen komen nu hele massagraven tegen met afgekloven botten als bewijs dat de Dodo door menselijk toedoen in de tweede helft van de zeventiende eeuw is uitgestorven. Filosoof Ton Lemaire noemt de

FOTO: A. LENDERS

mens in zijn boek *De val van Prometheus Homo sapiens destruens* oftewel de wetende vernietiger, daarmee doelend op het effect dat de moderne mens op de natuur heeft. De echte boosdoener in deze is de consumptiecultuur die door bevrediging niet wordt opgeheven maar telkenmale opnieuw wordt versterkt. We hebben geen oog voor de gevolgen en creëren daarmee een disbalans die ons uiteindelijk zowel op persoonlijke insteek als op soortniveau de kop zal kosten. Waar matiging een vereiste is, gedijt de overvloed.

Net terug uit Scandinavië valt het mij bijzonder op dat wij als Noordwest-Europeanen zeker niet meer onderdoen voor de welvarende Noord-Amerikanen. Markant is dat hoe noordelijker men komt, hoe meer het aandeel van fastfood restaurants toeneemt. Benoorden de poolcirkel is nauwelijks nog een gezonde maaltijd te krijgen, maar drijft de curry, mosterd en mayonaise je bij elke hap de mouwgaten in.

Des te opmerkelijker is het dat de Witte kwikstaart in deze landen tot de meest algemene broedvogels behoort, met een grote dekking tot hoog in de Arctische gebieden. Ook voor deze soort is er volop voedsel, maar dat heeft in tegenstelling tot bij de mens nog niet geleid tot ronde vetbollen die bij het wippen nauwelijks hun staart nog omhoog krijgen.

Maar er is hoop voor de op varkens parasiterende mens. Voorwaarde is wel dat hij op die ene soort blijft parasiteren. Bepaalde gespecialiseerde sluipwespen zijn tijdens hun evolutie het vermogen om zelf vetten te synthetiseren volledig kwijt geraakt. Blijkbaar is het energetisch voordeliger om vetten te betrekken van de gastheer, dan om ze zelf aan te maken. De onderzoekers verklaren dit door te stellen dat het evolutionair eenvoudig is om een gastheer te dwingen tot de productie van vet dat ook voldoet aan de behoefte van zijn parasiet. Dus het blijft gewoon afwachten tot de Europeaan zelf geen vet meer aanmaakt, maar dat alleen nog betreft van het varken. Daarna kunnen we de grote gezondheidsslag slaan.

Het ligt voor de hand dat de Scandinaviër zich dan gaat specialiseren

op de consumptie van vis. Nu ligt dat echt anders. Vis is blijkbaar verworden tot het voedsel van de armen. De modale Noor en Zweed hebben daar vroeger genoeg van gehad. Thans gaat hun voorkeur uit naar killing (kip) en oksekod (rundsvlees) en komt zalm alleen nog in salades voor. Forel is in geen enkel restaurant meer te krijgen en alleen exquisite soorten zeevis zoals Zeebaars en Zeewolf worden nog gepruimd door de noorderling.

Op de overtocht van Hirtshals (Denemarken) naar Larvik (Noorwegen) kun je op het veer kiezen voor een zeer uitgebreid buffetdiner met vrije keuze in het aantal gangen en een onbepaalde hoeveelheid sterke drank. Daar wordt door de naar alcohol snakkende Scandinaviër natuurlijk in grote mate gebruik van gemaakt. Het is opvallend hoe hierbij de meest basale reflexen bij de mens worden gestimuleerd. Nog voor de afvaart staat men massaal in de rij voor het restaurant. Zodra de trossen zijn gelost stroomt de meute naar binnen en stort men zich en masse op het buffet, waarbij kwantiteit in hoge mate prevaleert boven kwaliteit. Nog binnen het uur had de tafel naast ons (een mannentafel) een viertal warme maaltijden geconsumeerd, aangevuld met een tiental glazen bier of witte wijn. Daarna veranderden de hoofdgerechten in nagerechten, en werd in de resterende drie uur de drankconsumptie verdriedubbeld. Het buffet was door de bemanning inmiddels al weer teruggebracht op het overvloedige peil van voor de afvaart, maar werd door de passagierskudde nauwelijks meer aangesproken. Het tafereel deed denken aan een klucht Spreeuwen die op een kersenboom valt en daarna door de overvloed neerzakt in het aanpalende weiland.

Met enige verachting werd het schouwspel door ons gade geslagen, maar aangezien we tot dezelfde groep kuddedieren behoren, werd het gedrag na een half uur al snel gekopieerd. Dit eindigde halverwege de overtocht in gezichten als Grasparkieten en een verblijf op het buitendek voor de rest van de reis. Hoe gemakkelijk is het te oordelen over beesten, zeker als het om primaire processen gaat.

Met datzelfde gemak hebben we onze mening klaar over de wat meer uit de kluiten gewassen medemens, hoewel ook bij hen tot het misselijke toe een strijd wordt gevoerd tegen de kilo's. Daar kunnen de jaarlijkse voornemens niet tegenop. Het wachten is dus op de kolonisten uit de ruimte. Zij zullen bij de verovering van de aarde ongetwijfeld ook interesse tonen voor de meest smakelijke vette hap.